

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری مراقبت های ویژه

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: مدیریت پرستاری در بخش های بالینی شماره درس: ۵۰۰۵۱۵

نوع و تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی)

دروس پیش نیاز یا هم زمان: نظریه ها و الگوهای پرستاری و کاربرد آنها

فراگیران: کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، ترم دوم نیمسال تحصیلی: دوم، سال ۱۴۰۴-۱۴۰۵

زمان کلاس: تئوری (شنبه ۱۲-۱۰) و عملی (شنبه ۴-۲) مکان کلاس: کد ۱ (کلاس ۲۷)، کد ۲ (کلاس ۲۶)، کلاس عملی (۲۱)

مسئول درس: دکتر صبا فرضی زمان حضور در دفتر کار: شنبه ها ساعت ۱۶-۱۴

شماره تماس: ۰۳۱-۳۷۹۲۷۵۶۷

Email: saba_farzi@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: دکتر صبا فرضی، دکتر نوری

شرح درس:

این درس ضمن مروری بر تاریخچه، نظریه‌ها، اصول و وظایف مدیریت و با تاکید بر مفاهیم مدیریت خدمات پرستاری (فرآیند ارتقای کیفی، استانداردهای پرستاری، مدیریت راهبردی)، فراگیران را جهت اداره همه جانبه سازمان های پرستاری به منظور ارتقای توانمندی های مدیریتی آن ها آماده می سازد.

اهداف کلی:

ارائه یک رویکرد جامع نسبت به اصول مدیریت در بستر و زمینه سازمانی پرستاری و آشنایی با استانداردها و محدوده عملکرد مدیریت پرستاری با انواع روش های ارائه مراقبت های پرستاری، الگوهای نظارت بالینی و مدیریت منابع انسانی و آمادگی ایفای نقش های مدیریتی در پرستاری

اهداف رفتاری:

در انتهای دوره از دانشجو انتظار می رود قادر باشد:

- ۱- مدیریت را از دیدگاه صاحب نظران این حرفه تعریف نموده، اصول و مبانی مدیریت خدمات پرستاری مانند برنامه ریزی، سازماندهی، هدایت و رهبری و ... را در سازمان تبیین کنند.
- ۲- ویژگی ها و وظایف مدیر و رهبر را تشریح نموده و در قالب یک جدول با یکدیگر مقایسه نمایند.

- ۳- برای هر کدام از مکاتب مدیریت (کلاسیک- نئوکلاسیک- رفتاری-سیستمی) یک تئوری را با مفروضات و مفاهیم مرتبط با آن تشریح نموده و کاربرد آن را مثال بزنند.
- ۴- اصول روانشناسی و مدیریت را به منظور ایجاد تغییر، برقراری ارتباط، ایجاد انگیزه در کارکنان و پرورش تفکر خلاق تلفیق نمایند.
- ۵- انواع برنامه ریزی راهبردی و عملیاتی را با ذکر یک مثال از هر کدام توضیح دهند.
- ۶- فرایند و مراحل مدیریت و تامین منابع انسانی را توضیح دهند.
- ۷- عوامل موثر بر تامین نیروی پرستاری بخش را نام ببرند و با ذکر یک مثال نیروی حرفه ای و غیرحرفه ای مورد نیاز یک بخش یا بیمارستان را محاسبه نمایند.
- ۸- در مورد اهمیت بهسازی نیروی انسانی در پرستاری، اصول، مراحل و روش های آن بحث کنند.
- ۹- روش های تقسیم کار پرستاری یا الگوهای مختلف مراقبتی (موردی، اولیه، گروهی و...) را با ذکر مزایا و معایب هر کدام توصیف کنند و در مورد بهترین روش پیشنهادی در بخش/ بیمارستان از دیدگاه خود توضیحاتی ارائه دهند.
- ۱۰- فرایند هدایت/ سرپرستی و هماهنگی و ابزار آنها را با تاکید بر کاربرد آن در بخش های داخلی و جراحی بحث نمایند.
- ۱۱- در مورد مفاهیم استاندارد، استانداردهای عملکرد پرستاری، حسابرسی (ممیزی) و ارزیابی عملکرد پرستاری بحث کنند.
- ۱۲- در موقعیت های خاص موجود در بخش های داخلی و جراحی، از اصول تصمیم گیری، قدرت و تفویض اختیار استفاده نمایند.
- ۱۳- کنترل و ارزشیابی، انواع روش ها و ابزارهای کنترل و ارزشیابی را توضیح دهند.
- ۱۴- بهره وری، کارآیی، اثربخشی و بهبود کیفیت را با ذکر تمایزات هر کدام تعریف نمایند.
- ۱۵- پروژه عملی تعیین شده را تحت نظارت استاد انجام و ارائه دهد.

روش تدریس: استفاده از روش سخنرانی، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر خودراهبری دانشجو، یادگیری مشارکتی و یادگیری مبتنی بر پورتفولیو

ابزار مورد نیاز تدریس: بستر برگزاری کلاس های آنلاین، سامانه نوید، دیتا شو جهت نمایش اسلاید، تخته وایت برد و دیگر تجهیزات آموزشی

وظایف فراگیران (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):
وظایف فراگیران در جلسات حضوری:

۱. حضور فعال در تمامی جلسات کلاس
۲. مطالعه محتوای ارائه شده در هر جلسه و ارائه بازخورد به استاد مربوطه به صورت پرسش و پاسخ

۳. از آنجا یکی از وظایف فارغ التحصیلان این رشته ایجاد تغییر در جامعه و پاسخگو بودن در قبال محیط های بالینی می باشد، لذا انتظار می رود در اجرای تمامی تکالیف دیدگاه رفع یکی از مشکلات محیط بالینی یا جامعه مورد نظر دانشجوی باشد.

۴. مطالعه یک مقاله تحقیقاتی با اولویت مرور سیستماتیک در خصوص موضوعات مطرح شده پیش از ورود به کلاس و گفتگو در مورد آن در پایان همان جلسه

وظایف فراگیران در جلسات آنلاین:

۱. حضور به موقع و فعال در تمامی جلسات کلاس برگزار شده به صورت آنلاین و شرکت در بحث های مطرح شده توسط استاد

۲. نصب نرم افزار مورد نیاز برای حضور در جلسات آنلاین

۳. استفاده از لینک تعیین شده توسط معاونت محترم آموزشی برای شرکت در جلسات آنلاین

<https://meet.mui.ac.ir/rtf1cg2cebs1/>

وظایف فراگیران در جلسات آفلاین:

۱. استفاده به موقع از محتوای بارگزاری شده در سامانه نوید

۲. پاسخ دادن به تکالیف و یا پرسش های مطرح شده توسط استاد

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

۱. به منظور یادگیری مؤثر این درس، مشارکت فعال دانشجویان ضرورت دارد و از دانشجویان انتظار می رود قبل از شروع کلاس در خصوص موضوع مورد بحث، مطالعه پیشین داشته باشند.

۲. گوشی های تلفن همراه در طول کلاس خاموش یا در حالت پرواز باشد و فقط با هماهنگی استاد و در خارج از محیط کلاس به تلفن های بسیار اضطراری پاسخ داده شود.

۳. آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.

۴. بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است:

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجویان در کلاس درس در سقف کمتر از ۴/۱۷ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

- یک جلسه غیبت غیرموجه قابل بخشش

- دو جلسه غیبت غیرموجه کسر ۱ نمره

-سه جلسه غیبت غیرموجه کسر ۲ نمره

- چهار جلسه غیبت غیرموجه کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

۵. بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبت ها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

تذکر: نمرات بخش نظری و عملی در پایان دوره تجمیع می شوند.

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	ارایه شفاهی مقاله در هر جلسه (نیم نمره)	۱
۲	آزمون پایان دوره	۱۹

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	ارایه پروژه عملی	۲۰

ارائه پروژه های مرتبط با موضوعات ذیل: (۱۷ ساعت عملی)

- تشریح ساختار و فرآیندهای کمیته بهبود کیفیت بیمارستانی
- تشریح خط مشی و رویه های دفاتر بهبود کیفیت بیمارستانی
- تشریح ارتباط بین کمیته بهبود کیفیت بیمارستانی با کمیته بهبود کیفیت در معاونت درمان
- تهیه گزارشی از شاخص های کیفیت بررسی شده در دفاتر بهبود کیفیت بیمارستان
- تجزیه تحلیل و نقد برنامه دفتر بهبود کیفیت بیمارستانی
- بررسی، نقد و تجزیه و تحلیل خط مشی و رویه های موجود در بخش های بیمارستانی

منابع اصلی:

1. *(Main Reference) Marquis, B. L., Hustone, C.J. Leadership roles and management functions in nursing. 6th Ed. Lippicott, Williams & Wilkins, USA. 2017.
2. Huber D. Leadership & Nursing care management. 7th edition, Elsevier .2021.
3. Sullivan, E.J. Effective Leadership and Management in Nursing. 9th edition. Pearson Education International. 2018.
4. Basavanthappa BT. Nursing administration. Third edition. Jaypee. 2014.
۵. توکلی قینانی ز. ارسلائی ن و فلاحی خشکناپ م. آنچه مدیران پرستاری باید بدانند. نشر جامعه نگر. سال اول. ۱۳۹۸.
۶. ایازی ز. رحیمی مدیسه م. رحیمی مدیسه س. اصول مدیریت خدمات پرستاری و مامایی ایازی. نشر جامعه نگر. چاپ ششم. ۱۴۰۱.

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

1. Kelly, P, Nursing Leadership & Management, 2012, Delmar.
2. Marshal E.S. and Broome EM.E. Transformational leadership in nursing. Springer. 2017.
3. Swansburg, R.J., Swansburg, R.C. Introduction to Management and Leadership for Nurse Administrators. 6th Ed. Jones and Bartlett Publishers, USA. 2016 or later.
4. Yoder-wise- Leading and managing in nursing.5th edition, Elsevier Mosby, 2014.
5. Clark CC. Creative Nursing Leadership & Management. Jones & Bartlett,2009
6. Roussel LA, Harris JM, Thomas T. Management and Leadership for Nurse Administrators. 2015
7. Mariner Tomy, A Guide to nursing management and leadership. 7th Ed. Mosby, USA. 2008 or later.
8. Russell, swansburg & swansburg. Management and leadership for nurse Administrator. Bartlett, last version.
9. Ellis JR,Hartley CL, Nursing Today's in world Trends,Issues&Management. Ninth ed Lippincott, 2008.
10. Carolyn chambers clark. Creative nursing leadership and management. Barttlet & jones. 2009.
۱۱. هرو آبادی ش. و مرباغی ا. مدیریت پرستاری و مامایی. دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران. ویرایش دوم. ۱۳۸۵.
۱۲. قابلجو م. توانمندسازی مدیران با کمک نظریه های مدیریت. انتشارات شهر آب. چاپ اول. ۱۳۹۲.
۱۳. حسینی م. م. اصول مدیریت پرستاری. حکیم هیدجی. چاپ اول. ۱۳۸۹.

Online Data Bases:

1. Journal of Nursing Administration (JONA)
2. Journal of Nursing Management
3. Journal of Nursing Administration Quarterly
5. Journal of Leadership in Health Sciences
6. Journal of Nursing Care Quality
7. Canadian Journal of Nursing Administration
8. Journal of Nursing Leader
9. Nurses in Professional Development
10. www.emeraldinsight.com
11. www.nursingworld.com
12. <https://ino.ir/>
13. سایت سازمان بهداشت جهانی www.who.int
14. www.icn.ch International Council of Nurses

جدول زمان بندی کلاس (کد ۲)

عنوان درس: مدیریت پرستاری در بخش های بالینی
نیمسال تمصیلی و سال: دوم، سال ۱۴۰۵-۱۴۰۴
رشته تمصیلی: کارشناسی ارشد داخلی جراحی
اساتید درس بخش: دکتر صبا فرضی، دکتر نوری

شماره درس: ۵۰۰۵۱۵
فراگیران: دانشجویان ترم دوم
زمان: شنبه ۱۰-۱۲

توجه: تاریخ جلسات عملی با توجه به اینکه نیاز به آمادگی دانشجویان هست، متعاقباً اعلام خواهد شد. تاریخ ها به گونه ای هماهنگ می شود که جلسات شنبه ها ساعت ۴-۲ برگزار گرد.

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس					
ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	۱۴۰۴/۱۲/۰۲ ۱۰-۱۲	معرفی درس، اهداف، تکالیف و منابع آشنایی با اصول و مبانی مدیریت و رهبری در سازمان آشنایی با نظریه های مدیریت و رهبری و کاربرد آن در مدیریت پرستاری	☐ حضوری ☒ آنلاین ☒ آفلاین	مطالعه شناسنامه درس	دکتر صبا فرضی
۲	۱۴۰۴/۱۲/۰۹ ۱۰-۱۲	اصول و مبانی سازماندهی و تفویض اختیار و انگیزش در مدیریت پرستاری	☐ حضوری ☒ آنلاین ☒ آفلاین	ارائه یک مقاله مرتبط	دکتر صبا فرضی
۳	۱۴۰۴/۱۲/۱۶ ۱۰-۱۲	بودجه نویسی و اقتصاد در مدیریت پرستاری	☐ حضوری ☒ آنلاین ☒ آفلاین	ارائه یک مقاله مرتبط	دکتر صبا فرضی
۴	۱۴۰۵/۰۱/۱۵ ۱۰-۱۲	آشنایی با اصول و مبانی برنامه ریزی در مدیریت پرستاری، مدیریت استراتژیک در سازمان های بهداشتی درمانی	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	ارائه یک مقاله مرتبط	دکتر نوری
۵	۱۴۰۵/۰۱/۲۲ ۱۰-۱۲	الگوهای نظارت بالینی و ارزشیابی عملکرد، تامین نیروی انسانی (تقسیم کار، روش های ارائه مراقبت، شرح وظایف و ...)	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	ارائه یک مقاله مرتبط	دکتر نوری

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزشی و اعلام آموزش تحصیلات تکمیلی دانشکده

جدول زمان بندی کلاس(کدا)

عنوان درس: مدیریت پرستاری در بخش های بالینی
نیمسال تمصیلی و سال: دوم، سال ۱۴۰۵-۱۴۰۴
رشته تمصیلی: کارشناسی ارشد داخلی جراحی
اساتید درس بخش: دکتر صبا فرضی، دکتر نوری

شماره درس: ۵۰۰۵۱۵

فراگیران: دانشجویان ترم دوم

زمان: شنبه ۱۰-۱۲

توجه: تاریخ جلسات عملی با توجه به اینکه نیاز به آمادگی دانشجویان هست، متعاقباً اعلام خواهد شد. تاریخ ها به گونه ای هماهنگ می شود که جلسات شنبه ها ساعت ۴-۲ برگزار گرد.

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس					
ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	۱۴۰۵/۰۱/۲۹ ۱۰-۱۲	معرفی درس، اهداف، تکالیف و منابع آشنایی با اصول و مبانی مدیریت و رهبری در سازمان آشنایی با نظریه های مدیریت و رهبری و کاربرد آن در مدیریت پرستاری	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مطالعه شناسنامه درس	دکتر صبا فرضی
۲	۱۴۰۵/۰۲/۰۵ ۱۰-۱۲	اصول و مبانی سازماندهی و تفویض اختیار و انگیزش در مدیریت پرستاری	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	ارائه یک مقاله مرتبط	دکتر صبا فرضی
۳	۱۴۰۵/۰۲/۱۲ ۱۰-۱۲	بودجه نویسی و اقتصاد در مدیریت پرستاری	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	ارائه یک مقاله مرتبط	دکتر صبا فرضی
۴	۱۴۰۵/۰۲/۱۹ ۱۰-۱۲	آشنایی با اصول و مبانی برنامه ریزی در مدیریت پرستاری، مدیریت استراتژیک در سازمان های بهداشتی درمانی	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	ارائه یک مقاله مرتبط	دکتر نوری
۵	۱۴۰۵/۰۲/۲۶ ۱۰-۱۲	الگوهای نظارت بالینی و ارزشیابی عملکرد، تامین نیروی انسانی(تقسیم کار، روش های ارائه مراقبت، شرح وظایف و ...)	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	ارائه یک مقاله مرتبط	دکتر نوری

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزشی و اعلام آموزش تحصیلات تکمیلی دانشکده